

Chunka tawa pichqa kaq yupayniyuq Chunka Tawaq Qillqasqapa Pakasqa Willakuynin - Chunka Pichqa Yupayniyuq

Iskay Ñak'ariy - Iskay Kaq Raki

Jeff Pippenger

2026-06-11

Pani Whiteqa achka kutikuykunapi rimarin, Nazaretpa sinagoganpi Jesuspa ñawirqasqan Isaiaspi qillqasqa pasajepa mana paypa llamk'asllanta willasqanta, aswanpas ñoqanchikpa llamk'ayninchiktapas rikch'achisqanta. Chay aceituwan hawisqa llamk'aypa hunt'asqa, mana pantayniyuq hunt'akuyninqa, pachak tawa chunka tawayoq waranqa runakunapa unanchanta ruwanku chaykunawanmi ruwakun.

Señor Diospa Espiritunmi ñoqapi kachkan; Señorqa ñoqata hawisqanrayku llamp'u sonqoyuqkunaman allin willakuyta willanaypaq; kachamuwarqan sonqon p'arikuywan ñak'ariqkunata hampinaypaq, presokunaman kacharichisqa kayta willanaypaq, watasqakunaman wichq'asqa wasi kicharisqa kayta yachachinaypaq; Señorpa allin chaskisqa watanta, hinaspa Diosninchikpa kutichiy p'unchawninta willanaypaq; llakisqakuna llapanta sonqochanaypaq; Sionpi waqaqkunapaq churayta, uhpapa rantinpi sumaqta qoyta, llakiypa rantinpi kusikuy asweitita, llakiywan ñit'isqa espíritu pa rantinpi yupaychay p'achata; chayhinaqa chanin kay sach'akuna nisqa kanankupa, Señorpa mallkikuna, pay hatunchasqa kananpaq. Paykunataq ñawpaq chunkaq ruinasqakunata hatarichinqaku, ñawpaq desolacionkunata sayarichinqaku, hinaspa ch'usaqyachisqa llaqtakunata allichanqaku, achka miraykunapa desolacionninkunata. Hinaqtinmi huk llaqtamanta runakuna sayaspa ovejaykichikkunata michinqaku, wak llaqtayoqkunapa churinkunataq yapuqniykichik hinaspa uvas chakra llamk'aqniykichik kanqaku. Ichaqa qankunaqa Señorpa Sacerdotenkuna nisqa sutinchasqa kankichik: runakunaqa qankunata Diosninchikpa Ministrunkuna ninqaku: mana israel runakunapa qhapaq kayninta mikhunkichik, paykunapa hatun kayninpitaq kusikunkichik. Penqayniykichikpa rantinpi iskay kuti hap'inkichik; hinaspa p'enqakuypa rantinpi paykunaqa rakisqa partenkupi kusikunqaku: chayraykun hallp'ankupi iskay kuti herenciata hap'inqaku: wiñay kusikuy paykunapaq kanqa. Isaías 61:1-7.

Ñawpaq qillqapi qallarirqanchik reqsispa “hora, killa, p'unchay hinallataq wata”-ta, chaymi huñukun kimsa pachak isqun chunka hukniyuq watakunata hinallataq chunka phisqa p'unchaykunata kaq pacha qhaway willakuyta. Pachaqa manañam aswan kanchu; chayrayku chay tawa pachakuna rimaykunapaq yupaychasqa hina churakunanmi qhepa p'unchaykunapi, maypachachus ñawpaq kaq huknin hinaspa iskay kaq llakiypa profetakunapa unanchayninkuna kutimun kinsa kaq llakiypi. “Wata”qa “Señorpa allin chaskisqa watan” nisqam, hinallataq payqa “Diosninchikpa kutichikuy p'unchaynin” nisqallataqmi.

“p’unchawqa”, “llakikuy p’unchawmi”, kutichikuy p’unchaw, hinaspa venganzam, imaynachus Moisés nisqanman hina.

Ñuqapam kachkan venganzapas, kutichikuypas; chakinmi llusk’inqa tiempomanta hina: paykunapa desgracia p’unchayninca qayllañan kachkan, paykunaman hamuqkunaqa utqhayllam hamushan. Deuteronomio 32:35.

Isaiaspiqa qillqankunapiqa “allinchasqa wata” nisqaqa kachkan, hinaspa “chaninchakuy p’unchay” nisqapas; chay chaninchakuy p’unchayqa Moisespa “llakikuy p’unchayninmi”, maypichus Laodiceapa chakin llusp’in, kutichisqa chaninchasqatawan hinaspa chaninchakuyta chaskispanku. Hatun pachakuti pacha horapas, llakikuy p’unchaypas, allinchasqa watapas, ñawpaq killapas llapallanmi domingo kamachiywan tupanku. Joelpa qillqasqanpi “killa” simiqa yapasqa simim, ichaqa chay yapasqa simiqa chiqapmi. Tikraqkunaqa “killa” simita yaparqanku, chay chiqaqwan hukllachasqa kaspanku: qhipa paraqa ñawpaq killapim hamurqan.

Siónpa churinkuna, chayrayku kusikuychik, hinaspa kacharichik Señor Diosniykichikpi; payqa qosunkichik ñawpaq tamyata tupupi, hinaspa uraykachimusunkichikpaq tamyata, ñawpaq tamyata, qhipa tamyatapas, ñawpaq killa ukhupi. Joel 2:23.

“Killay” nisqaqa simiqa huk yuyaychasqa kananmi, manam qallariy Diospa saminchasqa qillqapi kasqanchu. Hebreo simipiqa sapallan nin tamyakuna hamunqaku “ñawpaqpi” utaq “ñawpaq hina” nisp—chayqa ninmi Dios tamyakunata kutichimunqa allin pacha churasqanpi, ñawpaq pacha hina. Panay White kutin-kutin tupachin 1840manta 1844kama Milleritakuna kuyuriyninta Pentecostésman, qhepa p’unchaykunapi qhepa tamyata sut’inchananpaq. Qhepa tamya hamun “ñawpaq hina,” chaymi karqan Pentecostés, chaytan Panay White kutin-kutin tupachin domingo leywan.

Kimsa kaqpa angelpa willakuyninta willakuypi huñukuq angelqa tukuy pachata kikinpa hatun k’anchayninwan k’anchachinanmi. Kaypiqa willakuyku huk llapa pacha mast’arikuq, mana sapa kuti rikukuq atiyuniyur ruranamanta. 1840–44 watakunapi hamuq kuyuyqa Diospa atiyinpa sumaq rikuchikuynin karqa; ñawpaq kaq angelpa willakuyninca kay pachapi tukuy misionerokunapa chaynanman apanakuq karqa, wakin suyukunapitaq soqta chunka soqtayuq pachak watayuq Reformamanta kayman mana mayqan suyupipas rikukuq kasqanmantapas aswan hatun diniyu munakuy karqa; ichaqa kaykunataqa kimsa kaq angelpa qhipa amonestacionnin uraypi kallpasapa kuyuy aswan llump’aymanta atipanqa.

“Llamk’ayqa Pentecostés p’unchaypa ruwasqanman rikch’akuq kanqa. Imaynachus ‘ñawpaq para’ qosqa karqa, Santo Espíritu pampachikusqanwan evangelio qallariyninpi, chanin muhu wiñariypaq, chay hinallataq ‘qhipa para’ qosqa kanqa tukukuyninpi, cosecha puqunampaq. ‘Chaymanta yachasun, Señor-ta reqsinanchikpaq qatipaspa: lloqsisqanqa tutamanta hina wakichisqa kachkan; payqa hamunqa ñoqanchikman param hina, allpaman qhipa para hina, ñawpaq para hinapas.’ Oseas 6:3. ‘Kusikuychik, Sionpa churinkuna, Señor Diosniykichikpi kusikuychik: payqa qosurqankichikmi ñawpaq para-ta tupupi, hinaspa uraykachimunqaqa para-ta qankunapaq, ñawpaq para-ta, qhipa para-tawan.’ Joel 2:23. ‘Qhipa p’unchaykunapi, nin Dios, Espírituymanta tukuy aychaman taqyarisaq.’ ‘Hinaspa kanqa, pipas Señorpa sutinta waqyakuqqa, salvasqa kanqa.’ Hechos 2:17, 21.”

“Evangelio nisqapa hatun rurasqanqa mana tukunanpaqchu Diospa atiyinpa rikuchikuynin pisiyasqa kasqanwan, imaynachus qallariyninpi señalasqa karqa chaymanta. Profeciakunaqa, evangeliopa qallariyninpi ñawpaq tamyapa hich’aykusqanwan hunt’asqa karqanku, kutimanta hunt’akunanmi qhepa tamyapi tukukuyninpi. Kaypin kanku ‘samaykuna kawsarichiq’ nisqakuna, maykunaman apostol Pedro qhawarirqa ñawpaqman nispá: ‘Arrepentikuychik, hinaspa kutirikuychik, huchaykichik pichasqa kananpaq, Señorpa ñawpaqenmantapuni chay samaykuna kawsarichiq hamunankama; hinaspa payqa Jesusta kachamunqa.’ Hechos 3:19, 20.” The Great Controversy, 611.

Pentecostés karqa evangelio llamk’aypa “kichariynin” utaq “qallariynin”, hinaspa qhipa paraqa “wichq’aypi” kashan “tukukuynin”. Ñawpaq kaqqa qhipa kaqta reqsichin. Ñawpaq killaqa Domingo ley pi Santo Espíritu paq warqaykusqanta reqsichishan.

“Manamanta mana mayqinpas Diospa sellonta manaraq chaskisunchu, allin kawsayninchispi huk tullpu utaq qhelli kanankama. Ñoqanchispa makinpi saqisqa kashan allin kawsayninchispa pantasqankunata allichay, almapa templonta llapa mapakuykunamanta pichay. Chaymanta qhipa para ñoqanchispa patanman urmaykamunqa, ñawpaq para hina urmasqanmanhina discípolokunapa patanman Pentecostés p’unchaypi. ...”

“¿Imatataq rurashankichik, wawqekuna, kay hatun wakichikuy llamk’aypi? Kay pachawan hukllaykukuqkunaqa kay pachapa moldeyninta chaskishanku, manaraqmi wakichikushanku uywapa señalanpaq. Kikinkumanta mana atinikuspa, Diospa ñawpaqenpi pisiyaykukuspa, cheqaq kayta kasukuspa alman-kunata mayllaqkunaqa hanaq pacha moldeyninta chaskishanku, hinaspa wakichikushanku Diospa sellonpaq urkunkupi. Kamachikuy llusiptin hinaspa sello churakusptinqa, paykunapa carácter-ninku wiñaypaqmi qhipanqa chuya, mana ima qilluyoq.” Testimonios, volumen 5, 214, 216.

Ñawpaq “killa”qa domingo kamachiymi, hatun allpa kuyuyqa “hora”ninca domingo kamachiymi, ñak’ariypa, kutichikuy-mañakuy-paypak, hinaspa venganzaq “p’unchawninca” domingo kamachiymi, chaskisqa “wata”pas domingo kamachiyllataqmi. Ñawpaq llakiypa willakusqanpa pachaq pichqa chunka watankunaqa domingo kamachipi tukukun, chaypim kimsa pachaq isqun chunka hukniyuq watakuna, chunka phisqa p’unchawkuna ima qallarin.

Soqta trompetayuq angelman nirqa: Hatun Éufrates mayu patapi watasqa tawa angelkunata cachariy, nispá. Chay tawa angelkunaqa cacharisqa karqanku, huk horaqpaq, huk p’unchawpaq, huk killapaq, huk watapaqpas wakichisqa, runakunamanta kimsa rak’iyuqmanta huk rak’ita wañuchinankupaq. Apocalipsis 9:14, 15.

“Hatun angelkuna” nisqakuna, “hatun mayu Éufratespi watasqa” kasqankutaqa, domingo leypa horanpi “kacharisqanku”. Paykunaqa profeciapi “wakichisqa” kanku hora, p’unchaw, killa, watapaq, iskay kaq ay payakuypi runakunamanta kimsa chunka huknin-ta wañuchinankupaq. Estados Unidosqa Bibliapi profeciapa soqta kaq reino hina domingo leypi wañuchisqa kachkan, hinaspa Estados Unidosqa domingo leypi sayarichisqa kimsa kuti t’antiyasqa huñuymanta huk kimsa chunka hukninmi. Iskay kaq ay payakuyqa kinsa kaq ay payakuypi kutichisqa kachkan, hinallataq iskay kaq angelqa kinsa kaq angelpi kutichisqa kachkan.

Chay tawa wayrakunaqa 11 ñiqin p'unchawpi kacharirqanku, pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa sellasqa kaynin qallariyninta rikuchispa, chaymanta chaylla watasqa karqanku. Isaías soqta chunka hukniyuqpi waqaqkuna nisqakunata sonqochasqanku chayqa, domingo kamachiypi Sonqochaqpa hunt'asqa hich'akusqanwanmi sonqochasqa kanku, chaymi hatun allpa kuyuriypa "hora" nisqanpas. Allinchasqa watapi waqaqkunaqa, Ezequiel isqunpi waqaqkuna chayllataqmi, paykunaqa Diospa sellonta chaskinku. Jesusqa ministerionta qallarispa Isaías soqta chunka hukniyuqta willarqan, panay White-taq paypa rimariyninta ñuqanchikpa llank'ananchikwan tupachin.

"Cristoqa kawsayninpaq ruwasqanta kay pachaman willakurqan, Nazaret llaqtapi sinagogapi kashaspan, Isaiaspa willakusqanmantam ñawirirqan: 'Señorpa Espiritunmi ñoqapi kachkan, wakcha runakunaman Evangelio willanaypaq hawisqawan; sonqon p'akisqa runakunata hampinaypaqmi kachamuwaran, prisionpi kachkaqkunaman cacharichisqa kayta willanaypaq, ñawsa runakunaman qhawariyta kutichipunaypaq, ñak'arichisqa runakunata libre cacharinaypaq, Señorpa allin chaskisqa watanta willanaypaq.' Ancha hatun ruwanakuytam ñawpaqninpi karqan!—Señorpa allin chaskisqa watanta willanaypaq. Kay pachaqa wiñay watamanta wiñay watakama mast'arikun, pachak watamanta pachak watakama chayan, pruebayuq tiempón qallariyninmanta tukukuyninkama. Diosqa suyakuchkan mañakuyta, punkuta takakuyta uyarinanpaq; qhawachkallantaq runakuna payman qayllaykamusqankuta, pay sapallanmi yanapawayta atin. Huchankunata pampachayta munachkan, paypa kikinkunata hina chaskiyta. Tukuy llaquysapa, p'initasqa sonqoyuq runata payman hamuqtaqa chaskinqam; imaraykuchus kay ruwayta ruwanampaqmi Diosqa sapan Churin-ta hawirqan."

"¿Imaraykutaq Cristoqa manam tukurachirqachu Isaiaspim qillqasqa rimayta? ¿Imaraykutaq saqerparirqan kay rimayta: 'hinallataq Diosninchispa piñakuynin p'unchayninta'? Kay qhipa kaq rakhuqa ñawpaq kaq hinaqa cheqaqmi karqan; hinaspapas Cristoqa manam cheqaq kayta ñiqichirqachu upallaywan, mana niypa, akllasqan profetanman qusqan kikin siminkunamanta huk rakhu qhepapi saqeywan. Ichaqa kay qhipa rimayqa karqan uyariqninpa kusionpa yuyarinankupaq, chaymanmi qhawariyta munarqanku, hinaspa chayta ruwaspa, tukuy mana paykuna hina ñiqikunapa contranpi taripayta rimarqanku. Runakunaman cheqaq kay, allin kawsay, pampachay simikunata qunaykupa rantinpiqa, yachachirqanku Diosqa tukuy mana judío runakunata cheqnisqanta. Diospa taytanchik hina kasqanqa pantasqata reqsichisqa karqan, runakunaq yachachisqan kostumbrinkuna urapi p'ampasqa. Signs of the Times, 14 enero, 1897."

Kay pacha tiempopi Diospa llaqtanpa misiónninpa sut'inchasqa kachkan chay Diospa saminchasqan simikunapi, Mesíaspa ruwasqanta nispera willaqkunapi: "Señor Diospa Espirituynin noqapi kachkan, imaraykuchus Señorqa noqata llank'anaypaq akllaspa umayta ñawinchawarqan llamp'u sonqoyuqkunaman allin willakuyta willanaypaq; kachamuwarqan p'akisqa sonqokunata hampinaypaq, prësokunaman kacharisqa kayta willanaypaq, watasqakunaman carcel punkukunapa kichakusqanta willanaypaq; Señorpa munasqa wataqta, Diosninchikpa kutichiy p'unchayninta willanaypaq; llakisqakunata llapanta sonqochanaypaq, Siónpi waqaqkunaman churasqa kananpaq, uchpapa rantinpi sumaqa kayta qonaypaq, llakiypa rantinpi kusikuypa aceiteyta, llaquy espírituypa rantinpi alabanzapa p'achata; chhaynapi paykunaqa justicia sach'akuna nisqa qhawaykusqa kanankupaq, Señorpa mallkin, pay

glorificasqa kananpaq.”

“‘Paykunaqa ñawpaq urmasqa ch’innachasqakunata yapamanta hatarichinqaku, ñawpaq ch’usaqyachisqa kaqkunata sayarichinqaku, ch’usaqyachisqa llaqtakunataq allinchapuqtiyanku, achka miraykunapa ch’innachasqankunatapas.’” Lake Union Herald, November 11, 1908.

Manaraq ñawpaqman risaqkuchkanchik iskay kaq llakiypa kutikuynta kinsa kaq llakiypi, yuyariyuyninchikmi kanan kay willakuyqa entiendenapaq kasqanta “huk siqi patanpi huk siqi” apamuspalla. Chaymi reqsichin llaqa “hora”, “p’unchay”, “killa” hinaspa “wata” nisqakunata, Diospa saminchakusqa Simipi kashaqta, domingo kamachiypa contexto-ninman tupaqta, islampa wakichikuyninmanpas aplicakunanpaq, domingo kamachiyman maqanakunanpaq.

Huk ejemplopaq: “hora” nisqa simiqa Antiguo Testamento nisqapi huk librollapim tarikun, chay libroqa Danielpa libronmi. Danielpa libronpiqa, “hora” nisqaqa pisqa kuti rimarisqa.

Pipas mana urmaykuspa yupaychanchu chayqa, chay pachallapi ruphaq nina hornopa chawpinman wikch’uykusqa kanqa. ... Kunanqa, waqaycha trompeta, qina, arpa, sakbut, salterio, dulcimer, hinallataq tukuy laya taki waqaychakunapa sutin uyarispa, ñoqa rurasqay imagenman urmaykuspa yupaychayta wakichisqa kankichik chayqa, allinmi; ichaqa mana yupaychankichikchu chayqa, chay pachallapi ruphaq nina hornopa chawpinman wikch’uykusqa kankichik; hinaspataq, ¿pitaq chay Diosqa, makiymanta qispichisuqniykichik? Daniel 3:6, 15.

Pani Whiteqa kutin kutinmi Danielpa kimsa ñiqinta, chayraykutaq “chay kikin horata” Domingo leyman churakun. Danielpa tawa kaq capitulopin, Danielqa “huk horapaq” mancharisqa, llakillasqa kasharqan, Nabucodonosorpa hawanman hamuq juicioyta sut’inchayta sasachakuspan.

Chaymi Daniel, sutinqa Beltesasar kasqan, huk hora qasilla mancharisqa karqa, yuyayninkunataq payta llakichirqan. Chaymantataq rey rimarispas nirqan: “Beltesasar, ama musquy, nitaq chaypa t’iqsirisanqa qamta llakichisunchu.” Beltesasar kutichispa nirqan: “Señorlláy, chay musquyqa qamta cheqnikuqkunapaq kachun, t’iqsirisanqaq awqaykikunapaq kachun.” Daniel 4:19.

Danielqa muspharin huk hurasmi, hamuq taripayninmanta Nabucodonosorman imayna willananta yuyayman churakuspa. Danielqa ñawpaq angelpa willakuqninta rikch’achin, paymi “hura” taripaynin hamusqanta willakun. Paypa willakuyninqa Nabucodonosorman qusqa karqan, huk wata qhipamantataq Babiloniaman hamuq taripayqa Nabucodonosorpa contranpi apamusqa karqan.

Chay pachalla Nebucadnezarpaqqa nisqa simi hunt’akapurqan; runakunamanta qarqosqa karqan, wakakunahinataq qhichhata mikhurqan, cuerponpas hanaq pachapa sulluyinwan ch’uñuykusqa karqan, chukchanpas ankapa phurunkunahinaraq wiñapurqan, silluyininkunapas pichqikuna pawakunapa sillunkunahinaraq. Daniel 4:33.

Danielqaqa willakuyta rimachkan chay utqaylla hamuq Domingo p’unchay kamachikuymanta, hinaspataq chay chayamuptin, chaymi Babiloniapaq taripaypa “hora”-n. Iskaynin “hora”-kunaqa Domingo p’unchay kamachikuytataq reqsichin, mayqinchus hatun allpachakuyta hora-n.

Nabucodonosorqa Babilonia willakuy paqarin kayninmi, Belsasarñataq tukukuyninmi; hinaspataq Belsasarqa wañuchisqa karqa chay kkillan tuta, makin qelqayqa perqaman rikurimuptin.

Chay horallapim runapa makinpam dedosnin llusqiruspa qillqarqan kandelabropa chimpampi, reypa palacionpa pirqan llut'asqan patapi; hinaspa reyqa qhawarqan qillqay makinpa huk parten. Daniel 5:5.

Qillqayqa perqapi rikurimusqan “chaylla hora” sut'incham ima pachachus qillqasqa domingo kamachiyqa iglesiapaq Estado-pa t'aqasqa “pirqa”ta urmachin domingo kamachipi, chaymanta Babilonia tukukapun, hinallataq Estados Unidospas tukukun, Biblia willakuypa soqtaq reino kasqan hina. Soqtaq reino hina, Estados Unidosqa chay atiyki kamachin qanchis chunka simbólico watakunata Isaías iskay chunka kimsayuppi, maypichus Tiro llaqta pampachay warmi qonqakusqa. Isaíaspa rimarisqan reino icha reyqa qanchis chunka watakunapa p'unchayninkunam, hinaspa Biblia willakuypi qanchis chunka watakunata kamachiq reinoqa Babiloniam karqan. Belsarqa Babilonian urmayninqa Estados Unidospa urmayninta rikch'achin, domingo kamachipi, maypichus perqapi qillqasqa maki rimayninwan tupakun Apocalipsis chunka kimsayuppa dragón hina rimariyninwan.

Apocalipsis chunka pusaqniyuqpi, Babilonia patapi juicioqa qallarin domingo leyta churasqapi, tawa versículopi, iskay ñiqin voz nisqanpi reqsichisqanrayku, paypa juicioynin hamun huk horapi hinaspa huk p'unchawpipas.

Hukmantaqmi hanaq pacha manta huk simita, nispas: Lloqsiychis paymanta, ñoqay llaqtaykuna, ama huchankunapi paywan kuskas ruwaqkuna kanaykichispaq, ama castigasqankunatapas chaskinaykichispaq. Huchankunam hanaq pachakama chayarqun, Diosñataq mana allin ruwayninkunata yuyarirqan. Kutichiyki payman, imayna pay qankunaman kutichirqan hina; ruwayninkunaman hina iskay kuti aswan kutichiyki payman: hunt'asqan kopapiqa, iskay kuti hunt'aychis paypaq. Hayk'aqta pay kikinta hatunchaspa ancha allin kawsaypi kawsarqan, chhaynallataq ñak'ariyta, llakita payman qoychis: sonqonpi nisqanrayku, Ñoqay reyna hinam tiyani, mana viudachu kani, manataqmi llakita rikusaqchu. Chayraykum huk p'unchayllapi castigasqankuna hamunqa, wañuy, waqaychasqa llaki, yarqaypas; ninawan tukuyta ruphasqa kanqa: atiyniyuqmi Señor Dios, payta juzgaq. Kay pachapa reykunan, paywan qhelli hucha ruwaypi urmaspa, ancha allin kawsaypi paywan kuskas kawsasqankunaqa, paymanta waqanqaku, ллakinqaku, ruphasqan qosñinta rikuspa, ñak'ariyninmanta mancharispa karullapi sayaspa, nispas: Ay, ay, chay hatun llaqta Babilonia, chay kallpasapa llaqta! huk horallapim juzgasqa kayniyki chayamun. Apocalipsis 18:4–10.

Sut'ita rikch'akunmi, Babiloniaq contra progresivota taripayqa qallarin tawa versículopi domingo ley nisqawan, chaypi Diospa huk michiq ayllun Babiloniamanta waqyamusqa kaptin. Juanmi paypa taripay pacha kasqanta reqsichin iskayninpi, “p'unchay” hinatawan “hora” hinata, chaywan takyachispa pacha simbolokunaqa simbólicamente entiendenapaq kasqanta.

Pascuapa raymiqa ñawpaq killapi waqaychasqa kanan karqan, hinaspa Pascuapa raymiqa chakatawan tupachikun, chaymantaq chay chakatapas domingo kamachikuywan tupachikun.

Hinaspan Señorqa Moisesman Aaronmanpas Egipto hallp'api rimarispá nirqan: Kay killaqa qankunapaqmi killa-kunap qallariynin kanqa; watapa ñawpaq kaq killaqmi qankunapaq kanqa. Rimariychik Israelpa llapa huñunakuyninman, nispa: Kay killaq chunka punchawninpi sapa runa taytankupa wasinman hina huk corderota hap'inqa, huk corderota sapa wasipaq. Sichus wasiqa corderopaq pisilla kanman chayqa, paywan wasi masinqa, wasinman qayllapi kaqwan kуска hap'inqaku alma-kunapa yupayninman hina; sapa runa mikhusqanman hina corderopaq yupaychanqankichik. Corderoykichikqa mana ima qhilluyoqmi kanan, huk wata yuq qhari kanan; oveja-kunamanta otaq cebra-kunamantam hap'inkichik. Chayta waqaychankichik chay killaq chunka tawa punchawninkama; hinaspan Israelpa huñunakuyninpa llapa tantanakusqanmi ch'isiqti wañuchinqaku. Éxodo 12:1–6.

Pascua karqan Pentecostés pacha qallariyninmi, chayraykutaq Pentecostésta rikch'achin, chaymi kutin Domingo kamachiman tupachakun. Tinkuna wasitaqa hatarichirqanku ñawpaq killaq ñawpaq p'unchayninpi, chayhinaqa iglesia atipaykusqapa hatarichiyninta rikch'achin, huk unanchata hina, Domingo kamachipi. Isqay kaq ayqeypa “hora”, “p'unchay”, “killa” hinaspa “wata” nisqankunaqa Domingo kamachita reqsichin, hinaspa siq'i patapi siq'i patapi, chay tiempo nisqankuna sapaqninmi Domingo kamachiwan tupachakun maypachachus contextoqa chayman hina riman. Domingo kamachipiqa papal qatiykachaypa isqay kaq pacha qallarín, ñawpaq kaqqa 1,260 watakuna karqan, chaymi chay pacha martirkunata apamurqan, paykunaq waqyasqanku Señorman pichqa kaq sello ukhunpi “hayk'aqkamataq” nispa tapukuspa, papal atiyin juzgasqa kanan kama. Isqay kaq papal yawar mayt'upiqqa Jesusqa llaqtanman willarqanña, qatiykachasqa kaspanku ima nisqankumanta ama llakikunaykupaq.

Ichaqa paykuna qankunata apaspa entregasunkichik chayqa, ama ñawpaqmantapacha llakikuychikchu imata rimankichik nispa, nitaq yuyaymanaykichikchu ñawpaqmantapacha: aswanpas ima rimaychasqa qankunaman chay horaspi qusunkichik, chayta rimaychik: mana qankunachu rimashankichik, aswanpas Espíritu Santom rimashan. Marcos 13:11.

Ñawpaq llakikuypiqqa, runakunaqa pachak pisqa chunka watakunata nanachisqa karqanku. Chay watakunaqa qallarikurqan 27 julio 1299 watapi, tukukurqantaq 27 julio 1449 watapi, chay p'unchaypi tawa angelkuna tawa wayrakunata kacharisqanku, hora, p'unchay, killa, wata nisqapaq wakichisqa kasqankurayku, runakunamanta huk kimsa kaq rakita wañuchinankupaq. Chay nanachiy pachaqa Estados Unidos llaqtapi bestiapa rikch'aynin hatarichisqa kasqan pachata rikuchin. Chay pachaqa Levitico isqay chunka kimsayoqpi chunka pisqa p'unchaykuna rikuchisqanmi, trompetakunapa raymimanta Pentecostés kama. Bestiapa rikch'ayninpa ruwakusqan pachaqa 9/11-manta domingo kamachikuy kama; ichaqa chawpi tutapa waqyakuy willakuypa willakusqan pachaqa bestiapa rikch'aynin ruwakusqanpa huk fractalninmi, 9/11-manta domingo kamachikuy kama.

Sellaypa qallariyninpas tukukuyninpas uywakunapa sellonpa churakuyninpa qallariyninwan tukukuyninwanpas, alfa hinallataq omega hinallataq, uywapa rikch'aynin ruwakuyllapapas kanku. Huk claseqa Diospa sellonpaqmi carácterta ruwachkan; huknintaq uywapa rikch'aynintam ruwachkan. Chay pacha Estados Unidospiqa kay pachapi kaq chay pachawanmi tupachkan, domingo kamachiywan qallarikun chay pachawan. “Killaqa” ñak'ariypa unanchaqqinmi, chaymi

rikch'aynin sayachisqa kananpaq kallpachin; chayrayku domingo kamachiypi kaq killa, Apocalipsis isqon ñiqin kapítulupi chunka pichqayuq versículopi rikuchisqa hina, kay pachapi uywapa rikch'aynin sayachisqa kaptin Islampa ñak'arichiynintapas rikuchin.

Kanchis proféticopas kayninku ima hina iskay ñak'ariypa profecian, hinaspa p'unchaynin, killan, watanwan kуска, Inti p'unchay kamachiyta chaymanta Islam nisqapa cachariysapaq Estados Unidosman maqanakunapaq rikuchin; ichaqa huk puntosmanña ñawpaqman purinanchik tiyan.

Qhipa pacha-kuna p'unchawkunapi, qhipa suqta killakuna hinallataq, ñuqaqa sinchita rimashani kimsa ayllikuykunapa Islamninqa proféticamente kimsa angelkunawan tinkisqa kasqanmanta. Jacobpa qhipa p'unchawkunapa willakusqanmantapacha, Judá “uvapa sach'an” nisqa kasqan, chay “asno” nisqawan watasqa, chaymanta Cristo asnota cacharisqan triunfal yaykusqanmanta ñawpaqman, huknin línea-kunapi hina, ñawpaq kaq iskay ayllikuykunapa Islamninqa profético willakuyta rikuchin, mayqenchus ñawpaq kaq iskay angelkunapa willakuyninkunata kallpacharqan; kimsa kaq ayllikuypa Islamninta kimsa kaq angelpa profético willakuyninta rikuchin.

Qhipa p'unchaykunapi A. T. Jones qillqasqan huk libroq huk capítulo nisqa willakusqa karqan, chaymi kkillan chiqaqta riqsichin, ichaqa hukniray allinta qayllayninmanta. Jonesqa Revelación libroq simi kamachikuyninta hinaspa ruwasqanta apaykachan, imaynatas mana atikunmanraq qhipa kinsa ay oqharikuq waqaychasqakuna kinsa angelkunaq mensajenkunamanta t'aqayta rikuchinapaq. Payqa ñawpaq angelqa iskayñiqinmantam mana t'aqasqa kayta atinchu nispá kallpachkan, hinaspa kinsañiqinpas ñawpaq iskayniyuqmanta mana t'aqasqa kayta atinchu nispá. Jonespa yuyaychakuyninqa kinsa angelkunapi kasqanrayku, hinaspa kinsa angelkunaq mana t'aqanakuy atisqan tinkuyninta allinta riman chaypi, chay kkillan yuyaywanmi pruebanpas mana atisqanta Revelación libroq isqun capítuloq trompetakunaqa Revelación libroq chunka tawañiqin capítuloq kinsa angelkunamanta t'aqasqa kayta. Kay articulota Jonespa capítulo ninawanmi tukuchisunchik.

CAPÍTULO XI. KIMSAQ ÁNGELPA WILLAKUYNIN

“Kay p'unchawpaq chay ancha allin tapuyman, ‘¿Imataq ruwasunchik?’ nisqaman kutichiyqa allinta, mana iskayrayaspa, Qanchis Trompetakunamanta hinallataq kunan p'unchaw hatun nacionkunapa maypi kasqanmantay takyachisqa kanman; imaraykuchus chay kutichiyqa kikin Diospa siminmanta qosqa kachkan, kay kikin takyaynin patapi.”

Qanchis Trompetakunam qhepa kimsaqninwan mana rakisqa t'inkisqa kashasqanta, chaykunawan kуска Kimsa Llakikuykunapas kashasqanta rikusqanchikña. Qanchis Trompetakuna chawpipuni—Tawaq Trompetapa tukukuynin qhepaman, Pichqaq Trompetapa qallariyninmanpas manaraq chayaspa—qelqasqa kachkan: “Hinaspa qhawarirqani, uyariirqanitaq huk angelta hanaq pacha chawpinta phawachkaqta, hatun kunkawan nispá: ‘¡Llakiy, llakiy, llakiy, kay pachapi tiyaqkunapaq, chay huk trompetapa kunka rayku, chayraq waqyamunanpaq kashaq kimsa angelkunamanta!’ ” Apocalipsis 8:13.

“Kimsa Llakikunaqa qanchis waqra waqachiykunamanta qhipa kimsa kaqkunawan mana t’aanakuy atina hina, sapa hukninwan hukninwan tinkisqa kasqankuqa, mana iskayrayaypaqmi sut’inchasqa kachkan kayrayku: pichqa kaq Angelpa waqra waqachisqan tukukuptin, qelqasqa kachkan: ‘Huk llakiqa pasañanña; qhawariy, iskay llakikunaq aswan hamunankuraqmi qhepaman.’ Apocalipsis 9:12. Chaymanta, suqta kaq waqra tukukuptinpas, qelqasqa kachkan: ‘Iskay kaq llakiqa pasañanña; qhawariy, kimsa kaq llakiqa utqayllam hamushan. Hinaspan qanchis kaq angelqa waqrachirqan.’ Apocalipsis 11:15.”

Kunanqa, kimsa ñak’aykunap hamusqanta willakuq kay angelninwan mana t’aqasqa tinkisqa, chay kimsa ñak’aykunaqpas mana t’aqasqa tinkisqa kasqankurayku qanchis trompetakunaq qhipa kimsanwan, kaywan kuskaqa kachkan Apocalipsis 14 pi “Kimsañiqin Angel”.

Kayta mana iskayraykuy atipanakunamanta aswan mana iskayrayasqa, cheqapuni kasqanta rikuchinapaq, qallarisun Apocalipsis 14-pa Kinsa Angelpa Willakuyninmanta, hinaspa chaypa chiqan t’inkisqankunata qallariyninkama qhipaman qatiparisun.

Ñawpaq simikuna qillqasqapi “Kinsa kaq Angelmanta” nisqapaqqa kaykuna kanku: “Hinaspan kinsa kaq angel paykunata qatiqta hamurqa.” Apocalipsis 14:9. Kayqa rikuchin ñawpaqta wakinkuna purirqanku, paykunatan Kinsa kaq Angel “qatirqan.”

“Chayqa hinaqa, ñawpaq versota jap’iy: ‘Hinaptin huknin angel qatinqinpi hamurqa.’ Kayqa rikuchinmi kaymanta ñawpaqtaqa huk angelpas ña ñawparisqanta; chaymi kayqa payta qatispa ‘huknin’ nisqa kachkan.”

“Kunanqa kutipaychis suqta versoman: ‘Hinaspan huk angelta rikarqani.’ Kaypas takyachin ñawpaqtaña huk ángel risqanta, chaymi kayqa, hanaq pacha chawpinpi phawashaspa, ‘huk’ nisqa kananpaq.”

“Apocalipsis qelqanapi astawan qhepaman qhawaykuspa, mana mayqin angelta tariychu, Qanchisniyoq Corneta angelmanta hukllata, chunka kaq qhapaqpa ñawpaq versikulonman chayamunanchiskama; chaypin ñawinchis: ‘Huk atiyiniyoq angelta rikurqani’ nispa. Kay rimayqa, ñawpaqpi hina, sut’inchanmi kaymanta ñawpaqta huk angel kasqanta; chaymi kay lloqsimuqtin paymanta “huk” nispa rimakun.”

“Qhipamanraq aswan qhepaman qatipaspam, mana ima angelkunatapas tarinchikchu, Soqta kaq waqaychaq angeltawan Pichqa kaq waqaychaq angeltawanlla mana chayqa, pusaq capítuloq qhipa versikulonman chayananchikkama; chaypitaq qallariyninman chayananchik, imaraykuchus ñawinchik: ‘Hinaspan qhawarirqani, uyarirqanitaq huk angelta’—mana ‘huknin angelta’chu, aswanqa, ñawpaqta, ‘huk angelta.’”

“Chhaynaqa, Apocalipsis 8:13manta qallarispa, mana p’akisqa angelkunapa huk suti t’aqakuy kan, ‘huk’ nisqa simiwan t’inkisqa, chiqanta Apocalipsis 14-pa Kinsa Kaq Angelkama, paypa willakuyninwan kuska. Chhaynataq:

«“Qhawarirqani, hinaspa uyarirqani huk angelta.” Apocalipsis 8:13.»

““Hinaspanmi huk kallpasapa angelta rikurqani.” Apocalipsis 10:1.”

““Huknin sut’i angelta rikurirqani.” Apocalipsis 14:6.

«‘Huknin huknin huk angel katirqan.’ 8 kaq versículo.»

“‘Hinaspata angelqa paykunata qatinqin hamurqan.’ 9 chanikama.”

Ichapas kay llapanmanta aswan sasachakuyniyuq qanchis Trompetakunamanta qhipa kimsa Trompetakunapa Kimsa Llakikuyninkunata willakuq angelwan, Apocalipsis 14 nisqapi Kimsakuy Angelpa Willakuyninwan t’inkisqanta sut’ichaypi yanapanman kay qatiq sencillo diagrama.”

“Puntaq Trompeta Apocalipsis 8:7”

“Iskay kaqnin Trompeta Apocalipsis 8:8”

“Kimsa kaqlakuq waqaychay Revelación 8:10”

“4º Trompetamanta Apocalipsis 8:12 ‘Huk angelmi’—Ay, ay, ay. Apocalipsis 8:13.

“Pichqay Trompeta Apocalipsis 9:1–11 / Ñawpaq Llakikuy”

“Soqta Trompeta Apocalipsis 9:13manta 11:13kama Iskay ñak'ariy ‘Huk hatun atiyiniyuq angelpas.’ Apocalipsis 10:1”

“Qanchis kaq Trompeta Apocalipsis 11:13–19 Kimsa kaq Llakikuy ‘Huknin angel. Apocalipsis 14:6”

“‘Hukninmanta hukmi qatinqin hamurqa.’ Apocalipsis 14:6”

“‘Kimsa kaq angelqa paykunata qatiq hamurqa.’ Apocalipsis 14:9.”

“Kay llapan kaykunapa apay-ninqa kunanqa aswan hunt’asqa rikuywan qhawaspa sut’inchayta atinman imaynatachus Kinsa Kaq Angelpa Willakuyninqa cheqaqtapuni kikinpi ima kasqanta: Rikch’ayninpiqa, ‘Kinsa Kaq Angel’ nisqa rimayqa sut’itaq kinsa angelkunamanta huk siq’impi kinsa kaqmanmi qhawarin. Ñawpaqtaña willasqa hina, kay kinsa angelkunapa siq’in, sapa huknin willakuyta apaq, rikukun Apocalipsis qillqapa chunka tawañiqin kapítulonpi, 6–12 versículokunapi. Kay kinsa angelkunapa willakuyninkunaqa t’aqanakuspa hukllaychakunku, hinaspan kinsa kaqpi tukukuyninta tarinku; chay willakuyqa manan upallanchu allpapa cosechan puqusqankama, Señor hamuspa pallanaykipaq wakichisqa kanankama.”

Kinsa Angelpa Willakuynin kikinmi, Kinsa Angelpa siminkunapi willakusqa hina, kay hinam kachkan: “Hinaspan kinsa angel paykunata qatikurqa, hatun qapariyniyuqta nispas: Sichus pipas uywata hinallataq siq’inta yupaychanman, urqunpi otaq makinpi señalta chaskinman chayqa, pay kikinmi Diospa piñakuyninpa vinonta upyanqa, mayqanpas mana chaqrusqa kachkan paypa phiñakuyninpa kópapi; hinaspan ninawan asufriwan ñak’arichisqa kanqa ch’uya angelkunapa ñawpaqenpi, hinallataq Corderopa ñawpaqenpi. Ñak’ariyninkupa qosñin wiñaypaq wiñaykama wicharin; mana samayniyoqchu kanku tutantin p’unchawntin, uywatawan siq’inta yupaychaqkuna, hinallataq sutinpa señalta chaskiqkuna. Kaypim kachkan ch’uya runakunapa muchuyta awantaynin; kaypim kanku Diospa kamachikuyninkunata waqaychaqkuna, Jesuspa iñiynintaq charikuqkuna.”

“Kayqa kinsa Angelpa Kimsañiq Mensajenmi hina kasqanman hina, iskay hukkunamanta t’aqasqa. Ichaqa, cheqaqpiqa, mana atikunachu t’aqasqa hina qhawariyta; nitaq atikunachu sapanpi sayachiyta hinaqa payllaña huk sapan, t’aqasqa mensajeta kay pachaman kanman hina; imaraykuchus paymanta rimaypa ñawpaq siminkunaqa kayhinam: ‘Kimsañiq Angelqa PAYKUNATA qatiq hamurqa.’ Chhaynaqa, mensajepa kikin ñawpaq siminkunallawanmi mana hukllamanchu, aswan iskayninmanpis kutichisqa kanchis, paymanta ñawpaqta hamuqkunaman. Hinaspa griegopi ‘qatiq’ nispá tikrasqa simiqa mana sapanpi qatiyta, nitaq qatiyllatachu niy, aswanqa ‘kuská qatiyta’ nin, soldadokuna capitanninkuta qatisqankuman hina, utaq uywaykuna patrinninkuta; chhayrayku, ‘imapaspi hukta qatiy; hukman pusachikunata saqey.’ Imakunamanta rimasqaqa, chay simiqa rikuchin huk imapa qhepanta hamuyta, ‘ñawpaqta pasaq imapaspa qhepanta hamuq hina.’ Chhaynaqa, runakunamanta rimarispá, Kimsañiq Angelqa ñawpaqta puriq iskaywan kuská qatin; hinaspa mensajenninqa, imahina kaq hina, ñawpaqta risqankunamanta lloqsiq rurayninrayku, utaq qatinqinkunapa qhepanta hamuq consecucionrayku qatin.”

“Iskay kaqmantaqa qillqasqañam kachkan: ‘Hinaspan huk angel qatinqinpi hamurqa.’ Imaynachus Kimsa Kaq Angel iskay kaqta qatipayan, chay hinallataqmi iskay kaqpas ñawpaq kaqta qatipayan. Ñawpaq kaqmantaq qillqasqañam kachkan: ‘Huk angelta rikurqani phawashaqta,’ nispá, hukkunawanpas. Kaymi ñawpaq kaq kay kimsaq seriapi. Paywan kuskataq huk qatinqin hamun; hinaspan Kimsa Kaq Angelpas paykunata qatipan. Paqariyninkupi hukmanta hukman qatinqin kachkan; ichaqa kay kimsantin hukmanta hukman paqarispaña, chayqa hukllaña hina kuskata purinku. Ñawpaq kaqqa willakuyninta willakun; iskay kaqqa qatiykamun hinaspan ñawpaq kaqwan huñunakun; Kimsa Kaqqa paykunata qatiskan paykunawan huñunakun; chay hina, kimsantin huñusqa kaspá, huñusqa kallpankuwan kuskata purispa, hatun, kimsa kuti, sinchi qapariyniyuq willakuyta ruwanku. Llapanmi munakun Kimsa Kaq Angelpa Willakuyninta hunt’asqa kananpaq; hinaspan llapanta mana willakuspaqa, Kimsa Kaq Angelpa Willakuyninqa manam cheqaqtapuni qusqachu kayta atinmanchu.”

“Chayqa hinaqa, imataq kinsa kutipi willakuq mesajenqa sapa rakinpi?—Kaymi Ñawpaqnin: ‘Huk angeltaqmi rikarirqani hanaq pacha chawpinpi phawachkaqta, wiñay Evangeliota apamuqta kay pachapi tiyaqkunaman willanampaq, llapa nacionman, aylluman, simiman, llaqtamanpas, sinchita rimarispá: Diosta manchakuwaychik, payman hatunchayta qoychik; paypa taripay p’unchayninqa chayamunña; yupaychaychiktaq hanaq pachata, kay pachata, lamar qochata, unupaq pukyukunatapas ruraqta.”

“Kaymi Iskay Kaq: ‘Huknin angel qatiquhamurqa, nispá: Babilonia urmarun, urmarunmi, chay hatun llaqtam, paypa waqllikuyninpa phiñasqa vinonta llapa nacionkunaman upyachisqanrayku.”

“Kaypi kachkan Kimsañiqin: ‘Hinaspan Kimsañiqin Angel paykunata qatiq hamurqa, hatun qaparikuyninwan nispá: Sichus pipas uywata, hinallataq siq’inta yupaychanman, hinaspa urqunpi otaq makinpi unanchanta chaskinman, chay runaqa Diospa piñakuyninpa vinonta upyanqa, mayqinchus mana ima chaqruyuqta piñakuyninpa kopanman tallisqa kachkan; hinaspan ninawan azufriwan ñak’arichisqa kanqa, ch’uya angelkunapa ñawpaqenpi, hinallataq

Corderopa ñawpaqenpi: paykunapa ñak'ariyninpa q'osñinqa wiñaypaq wiñaykama wicharin; mana samayniyuqchu kanku tutapi p'unchaypi, Uywata hinallataq Siq'inta yupaychaqkuna, hinaspa pichus sutinpa unanchanta chaskiqpas. Kaypin kachkan santoskunapa muchuyta muchuspa sayakuyninku: kaypin kanku Diospa kamachikuyninkunata waqaychaqkuna, hinallataq Jesuspa iñiyninta.”

“Sapan kay mensajekunapa simikunata huk qhawariyllapas rikuchin griego simipi ‘qatirqan’ nisqapi kaq yuyayta, mayqenchus niykan ‘huk imapa qhipanpi hamuqpaq hina qatiq.’ Ñawpaq kaqqa wiñay evangelioyta apamun, llapa runaman willanapaq, llapanta waqyasataq Diosta manchakunankupaq, payman hatunchayta qunankupaq, paytataq yupaychanankupaq; paypa taripay horan hamusqanrayku. Kay mensajeta mana chaskisqanmi huk imaymana kasqakunaq kasqanta paqarichin, mayqenchus chay mana chaskisqapa qhipanpi hamuq hina, iskay ñiqin Angelpa siminkunapi nisqa kasqanman hina, payqataq qatin. Hinaspataq Ñawpaq Mensajeta mana chaskisqanrayku; chay mana chaskisqapa qhipanmanta hamuqkunaraykutaq, Iskay ñiqinpi willasqa hina; huk imaymana kasqakuna paqarichisqa kanku, aswan qhipanpi hamuq hina, mayqenchus kinsa ñiqin Angelpa paykunata qatinanpaq munan, kallpawan rimarispas manchay hatun willakuyninta willaspa, chay manchay millay mana allinkunapaq, mayqenkunachus paqarisqa kanku Ñawpaq Mensajeta mana chaskisqapa iskay kuti qhipanpi hamuq kasqanrayku.”

“Chaymantaqa kinsa kaq Angelpa rimayninpas ruwayninpas ñawpaq kaq Angelpa rimayninwan hukllachasqa kasqanta sut'ita rikuchin tukukuyninpi nisqanwan: ‘Kaypin kanku Diospa kamachikuyninkunata waqaychaqkuna, Jesuspa iñiynintawan;’ imaraykuchus kayqa wiñay Evangeliota willakuspa sapa kuti maqasqanmi. Kaymi Diosmanta manchakuypa, payman hatunchayta qoypa, hinaspa ‘hanaq pachata, kay pachata, lamar qochata, unu pukuykunatapas ruraqta’ yupaychaypa cheqan kaqnin. Diospa kamachikuyninkunata waqaychaywan Jesuspa iñiyninwanmi sapallan atinqa ima almapas sayayta taripayninpa horanpi, mayqanta ñawpaq kaq angel willan: ‘hamusqanña.’”

Kimsa Angelpa tukukuynin simikuna qhepatallaña “uyarisqa huk simi hanaq pachamanta niwasqanta, Qillqay: Kusisqakanku Señorpi wañuqkuna kunanmantapacha”—kay p'unchawmanta ñawpaqman. Apocalipsis 14:13. Chaymanta chaylla qhepatataq kay simikuna kachkan: “Hinaspa qhawarirqani, haqaypi huk yuraq phuyu, phuyu patapitaq tiyasharqa Runa Churiman rikch'akuq, umanpi quri coronayuq, makinpitaq huk ñañu afilasqa segadorninwan. Hinaspa huk angel templo ukumanta llusqsimurqa, sinchita qaparisa phuyu patapi tiyashaqman: Kacharichiy segadornikita, hinaspa pallay; pallanaykipaq pacha hamusqanrayku; kay pachapa chakra tarpuyqa puqusqañam. Hinaspa phuyu patapi tiyashaqqa segadorninta kay pachaman kacharichirqa; hinaspa kay pacha pallakusqa karqa.” Apocalipsis 14:14–16. Hinaspa “cosechaqa kay pachapa tukukuyninmi.” Mateo 13:39.

“Yapamanta: Kimsak Angelqa aswanmi tukuy runakunata yachachin uywa-man hinaspa paypa rikch'ayninman yupaychaymanta ama ruwanankupaq, imaynachus kaykuna kasqankuman hina; hinaspa, Apocalipsis 19:11–21-manta, tariyku uywaqa hinaspa paypa rikch'ayninqa ‘kawsashaq’ kashanku Señor hanaq pacha phuyukunapi hamuqtin, hinaspa ‘iskayninku’ tukuchisqa kanku hamuyninpa llipipayninwan.

“Kay chiqaqkuna rikuchin kimsa kaq Angelpa Willakuynin hatun, kimsa kuti nisqa, sinchi qapariyniyuq willakuy kasqanta, mayqinmi llusqiy llaqa suyuman, llaqa aylluman, llaqa simiman, llaqa runaman, Señorpa iskay kaq hamuyninman qayllallaña; chaymi kay pachapa cosechanta puquchin, hinaspa Señorpaq wakichisqa llaqtata alistan, imaynan Juan el Bautista willakuynin Señorpa ñawpaq kaq hamuyninpaq ñanta wakichirqa hina. Chayraykun kayqa Diospa qhipa, tukukuq, willakuyninmi kay pachaman.”

“Kunankama, chhayna yachayniyoq kashaspa ima kasqanta Kinsa Angelpa Willakuynin kichikanpi, chay willakuypa kunan p'unchay hatun nacionkunawan tinkuynin aswan allinta reqsichikunman ‘Kinsa Angelpa Willakuyninpa Tiempón’ nisqata yuyaymanaspa.” A. T. Jones, The Great Nations of Today, 114.